

NÉPDALKLUB A FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

A „Hová röpül a páva” tanácskozáson már beszámoltam a Fővárosi Művelődési Ház népdal-klubjának megalakulásáról. Azt tűztük ki célul magunk elé, hogy a népdal népszerűsítésében alkalmazkodjunk a falusítól sok tekintetben eltérő városi adottságokhoz és igényekhez. Ennek megfelelően terveink közt szerepelt

- a népdalt kedvelők ismereteinek bővítése,
- sokrétű néprajzi ismeretek terjesztése előadók révén,
- közös daltanulás, éneklés,
- meghívott vendégek élménybeszámolója, műsora,
- népdalénekesek stúdiószerű továbbképzése,
- néprajzi filmek, diaképek bemutatása és sok egyéb, kívánság szerint összeállított program.

Sajnos, a budapesti vetélkedőn résztvevő amatőr énekesek, mintha csak összebeszéltek volna, mind aziránt érdeklődtek, hogy milyen módon nyerhetnének hivatásos működési engedélyt. Sejtettem, hogy ezek után nem számíthatok további megjelenésükre.

A már ismerttetett március 6-i toborzó alkalmon kívül (amelyen *Jancsó Adrienne* előadóművésznő, *Ferencz Éva* és *Halmos Béla* voltak vendégeink) még egy klubdelutánt tartottunk a nyári szünet előtt. Ezen *Sárosi Bálint* és *Bige József* működött közre.

Októberben új lendülettel, új elgondolásokkal indultunk. A klub vezetését új, avatott szakember, *Olsvai Imre*, a Magyar Tudományos Akadémia Népzene kutató Csoportjának munkatársa vállalta el. Hónapokra elosztott, részletes tervet dolgoztunk ki, mely figyelembe vette a kérdőíves „közvéleménykutatás” kívánságait. Az egyes klubdelutánok programját egy-egy főtéma (időszerű ünnepi népszokások, néprajzi vidékek stb.) köré csoportosítottuk.

A szezont október 9-én kezdtük, *Olsvai Imre* előadásával. *Bartók Béla* és *Kodály Zoltán* első gyűjtőútjáról beszélt. Bemutatta első felvételeiket lemezről és magnószalagról. Majd három dalt tanított meg közülük. A hangulat kötetlen, derűs, mondhatni családias volt. A megjelentek kérdéseket tettek fel, s *Olsvai* sok érdekes tapasztalatot, tréfás történetet mondott el. Végül *Ferencz Éva* több csángó népdalt mutatott be, s egyet meg is tanított a hallgatóságának.

Novemberben a Palócfölddel ismerkedtünk. *Varga Mariann*, a Népművelési Intézet munkatársa színes diaképekkel illusztrált magas színvonalú előadást tartott. Utána lemezről meghallgattuk *Kodály*: Mátrai képek című kórusművét. A közös éneklésben is segített a lemezhallgatás, mert ebből a műből tanultunk meg három népdalt.

Abban a reményben, hogy a XIII. kerületi népművelők is kedvet kapnak népdalklub alakítására, november 23-án „minta klubnap”-ot tartottunk. Ezen *Olsvai Imre* adott rövid ismertetést, hogy mi módon, milyen témákkal tehetjük vonzóvá az összejöveleket. *Ferencz Éva*, valamint *Csizmadia Mihályné* amatőr népdalénekes működött még közre. A népi hangszerek közül a furulyát és a citerát szólaltatta meg *Olsvai Imre*.

Decemberi klubnapunkon jelentkezett első ízben bizonyítéka a népdalklub létjogosultságának. Ekkor már a „Röpülj páva” klub állandó látogatói szerepeltek. Nem működési engedély reményében, hanem tiszta örömből, dalszeretetből! *Dr. Herényi István* ügyvéd és családja – három fia és felesége – színesen, színvonalasan szerepelt. *Herényi dr.* diákkora óta gyűjti a regélő rigmusokat. Ezekből mondott, énekelt egy csokorra valót. Majd három fiával „furulya-kvartett”-et alkotnak, s tisztán, más-más szólamot játszva különleges hatást adtak az elhangzott új stílusú népdaloknak. Most is, mint mindig közösen tanultunk dalokat, s a régebben tanultakat is felfrissítettük.

Az új esztendő első klubnapján megállapodtunk, hogy amint jó idő lesz, szakértő vezetésével néprajzi kirándulásokat szervezünk a legfrekvenciáltabb tájegységek népviseleteinek megismerésére.

Ez az első, januári klubnap *Pesovár Ernő* néma és hangosfilmes előadásával lett emlékezetes.

Februárban s még két alkalommal *Török Erzsébet* Kossuth-díjas énekművésznő volt klubösszejövetelünk „háziasszonya”. Virágénekeket, régi erdélyi népdalokat élvezhettünk az ő páratlan előadásában, s az általa tanított dalok egyúttal a stílusos népdal-előadásnak is iskola-példái voltak.

Első évadunk megkoronázása júniusi nógrádi kirándulásunk volt. Különautóbuszunk először Balassagyarmaton állt meg. Itt gyönyörködhettünk a Palóc Múzeum gazdag népművészeti anyagában, s megtekinthettük a múzeum szabadtéri gyűjteményét, a „Palóc udvar”-t is. Innen II. *Rákóczi Ferenc* nevezetes országgyűlésének színhelyére, Szécsénybe látogattunk. Szakavatott vezetés mellett néztük meg az ottani műemlék-templomot és helytörténeti gyűjteményt. Utunk végcélja és csúcspontja Hollókő volt. A helység központja valóságos eleven szabadtéri múzeum. Műemléképületeiben falumúzeum, posta és turista-ház is található. Több lakóházat belülről is megtekintettünk. A falu fölött

magasodó várrom előtt lelkes énekléssel fejeztük be a ragyogó időben lezajlott, felejthetetlen kirándulást.

1972. októberében kezdődött új évadunknak nevezetes eseménye volt *Szomjas-Schiffert György* népzenekutató lappföldi tanulmányútajáról tartott beszámolója, melyet színes diaképekkel, népzenei felvételekkel fűszerezett. Új mérföldköhöz érkezett együttesünk a december 15-én, a Fővárosi Művelődési Ház körtermében rendezett *Kodály*-emlékhangversennyel. Itt szerepelt először nyilvánosság előtt 24 tagú éneklő csoportunk, *Kodály* által gyűjtött népdalok előadásával. Nyolcan közülük szólót is énekeltek, valamint *Dévai Nagy Kamilla* és *Bodza Klári* is, kik szintén lelkes látogatói és támogatói klubunknak. Két citerásunk szolgáltatott kíséretet, s furulyázott a *Ki mit tud-on feltűnt Baranyai Zsolt* is. A műsorban *Kodály* művek, feldolgozások is szerepeltek. Ezeket a XIV. kerületi Kassák Lajos Művelődési Ház kamarakórusa (vezényelt *Selyemné, Farkas Ilona*), a Fővárosi Művelődési Ház vegyeskara (*Szűts Gergely Miklós* vezényletével), az FMH operaegyüttesének tagjai, valamint két hangszeres szólistánk adták elő.

Legközelebb *Ádám Jenő* zeneakadémiai tanár tart előadást klubfoglalkozásunkon katonadalainkról; természetesen népdaltanítással, hiszen ő volt valamikor a rádiós népdaltanítás úttörője. Terveinkben további kirándulások is szerepelnek (Turára, valamint a zalaegerszegi szabadtéri múzeum megtekintésére és Göcsejbe, illetőleg az Órségbe.) Tervezzük az érdi bukovinai székely együttesel való találkozást és együttműködést is.

Ahogy most visszatekintek az elmúlt klubnapokra, a lassan gyarapodó tagok kívánságainak, elképzeléseinek sokaságára, ki merem mondani, érdemes volt létrehozni, érdemes továbbfejleszteni a népdalklubot. Kialakult a klub törzsgárdája, kb. 40–50 olyan résztvevő, akikre jellemző a népdal szeretete, a népművészet iránti érdeklődés. Diák vagy nyugdíjas, fizikai dolgozó és egyetemi tanár egyformán lelkesedik, ha új, különleges szépségű népdalt tanulhat.

Szeretnénk, ha későbbi összejöveteleinken sok budapesti népdalkedvelő részesülhetne a társas éneklés örömeiben, a népzene és a népművészet, a népi kultúra értékeinek élményszerű, közvetlen megismerésében. Arra törekszünk, hogy elsősorban kerületünk középiskolásainak, munkásfiataljainak és a felsőfokú oktatási intézmények hallgatóinak köréből toborozzunk új tagokat népdal-klubunkba.

Éber Pálma